

गाउँ सभाका सदस्यहरु

हाम्रो नेतृत्वको गाउँ कार्यपालिकाले जानकी गाउँपालिकाको सर्वांगीण विकासको लागि अङ्गीकार गरेको "शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र वातावरणमैत्री पुर्वाधार पहिचान सहितको जानकी गाउँपालिका विकासको मूल आधार" भन्ने अवधारणा एवं दीर्घकालिन सोचलाई निरन्तरता दिइ जनताको सेवामा निरन्तर अघि बढ्ने क्रममा हामी यस १६ औं गाउँसभाको अधिवेशनमा सहभागी भै रहेका छौं । यस अवसरमा म मुलुकको राजनीतिक, सामाजिक परिवर्तनका लागि जीवन बलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । साथै विभिन्न समयका लोकतान्त्रिक आन्दोलन, जनयुद्ध, मधेश आन्दोलन, थरुहट आन्दोलन, टीकापुर घटनाका पिडित, घाइते र तिनका परिवारजनप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । "समृद्ध जानकी गाउँपालिका, सुखी जानकी गाउँवासी" भन्ने अवधारणा वमोजिम समृद्ध जानकी गाउँपालिका निर्माण गर्ने हाम्रो लक्ष्यका साथ आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक रुपान्तरणका माध्यमबाट सामाजिक न्याय सहित गाउँपालिकावासीको खुसी, विकास र समृद्धिको आकांक्षालाई मूर्त रुप दिन हाम्रो प्रतिवद्धता रहेको छ ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद नीति:

१. "हामी सुधाछौं हाम्रो सामुदायिक विद्यालय" भन्ने अभियानलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न शिक्षक, अभिभावक र समुदायलाई अधिकतम परिचालन गरिनेछ । साथै शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी र अभिभावकलाई विद्यालयप्रति जिम्मेवार बनाईनेछ । राम्रो सिकाईको लागि राम्रो शिक्षण र राम्रो शिक्षणको लागि राम्रो विद्यालय भन्ने मान्यता अनुरूप सबै विद्यालयले आगामी तीन महिना भित्र गुणस्तर केन्द्रित (Quality Focused) विद्यालय सुधार योजना बनाउने र सबै शिक्षकले आवधिक शिक्षण तथा सिकाई सुधार योजना (Teaching Learning Improvement Plan) निर्माण गरी कार्यान्वयनमा लैजाने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२. जानकी गाउँपालिकाको कक्षा ५, ८, १० र १२ को नतिजा सुधार गर्न विद्यालयमा COMMANDO CLASS, BOOSTER CLASS, CLASS TEST, UNIT TEST जस्ता अतिरिक्त शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ । शैक्षिक गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गाउँपालिकामा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र शिक्षा अधिकृत, विद्यालयमा प्रधानाध्यापक र शिक्षक विच नतिजामा आधारित वार्षिक कार्यसम्पादन करार सम्झौता गरिनेछ ।

Gyany
२०८२/०२/१२

गणेश चौधरी
सभाध्यक्ष

३. "गुणस्तरीय शिक्षा जानकी गाउँपालिकाको अपेक्षा" को मुल मर्म अनुसार विद्यालयको समग्र शैक्षिक उन्नयनमा प्रमुख भूमिकामा रहने प्रधानाध्यापक लगायतका अन्य शिक्षकहरुलाई क्रमशः पेशाप्रति उत्प्रेरित तथा समर्पित गर्न प्रशंशा र प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ । जानकी गाउँपालिकाको स्थानीय सेवा पुरस्कार सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ बमोजिम कार्यसम्पादनको आधारमा **Teacher Of the Year** घोषणा गरिनेछ । विद्यालयमा बालबालिकाको प्रतिभा पहिचान गर्न विज्ञान प्रदर्शनी, गणित सम्मेलन जस्ता शैक्षिक महोत्सव संचालन गरिनेछ ।
४. विद्यालयको गुणस्तर सुधार गर्न **Public Private Partnership (PPP) Model** मा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । शैक्षिक नतिजा सुधार गर्न मासिक परीक्षा संचालन, नतिजा विश्लेषण उत्कृष्ट शिक्षक र विद्यार्थी प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । शिक्षामा नियमित लगानीको नियमन गरी शैक्षिक क्षेत्रमा रहेको विषमता हटाईनेछ । संस्थागत विद्यालयमा शुल्क निर्धारण गर्ने र गुणस्तरको नियमित अनुगमन गरी पारदर्शी बनाईनेछ ।
५. विद्यालयमा बालबालिकाको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गर्न "एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम" र बालबालिकाहरुलाई उत्पादन संग जोड्न विद्यालयमा "पढ्दै कमाउँदै" अभियान अन्तर्गत "एक विद्यालय एक करेसाबारी" कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै निरन्तरता दिईनेछ । साथै विद्यालय क्षेत्रको १०० मिटर वरपर जंकफुड मादकपदार्थ सुर्तीजन्य पदार्थको विक्रि वितरणलाई पूर्ण रुपमा रोक लगाईनेछ ।
६. बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता, विद्यालय सहायक कर्मचारी तथा कार्यालय सहयोगीलाई थप जिम्मेवार बनाई व्यवस्थापन गरिनेछ । विद्यालयको अन्तरिक आम्दानीको आधारमा सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत निजि स्रोत शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान उपलब्ध गराईनेछ । सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या वृद्धि गर्न विद्यार्थी संख्याको आधारमा प्रति विद्यार्थी अनुदान **Per Child Fund** को लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । विद्यार्थी संख्या घट्न गई विद्यालय संचालन नहुने अवस्थाका विद्यालयलाई नजिकको अर्को विद्यालयमा समायोजन गरिनेछ । विद्यालयमा शिक्षक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा दरवन्दी मिलान गरिनेछ ।
७. "व्यवहारिक शुक्रवार कार्यक्रम" लाई रचनात्मक, व्यवहारिक, प्रयोगात्मक र परियोजनामा आधारित बनाउँदै सिर्जनशिल शिक्षाको आधारको रुपमा कार्यान्वयन गरिने छ । विद्यालयमा **Day-Hostel** को अवधारणा अगाडी बढाउन प्रोत्साहन गरिने छ ।
८. आधारभूत तह कक्षा ५ र ८ मा गाउँपालिका स्तरीय **Standardized Test** संचालन गरिनेछ । आधारभूत तह (कक्षा १-५) को स्थानीय विषयको पाठ्यपुस्तक निर्माण गरिनेछ । सामुदायिक

- विद्यालयहरूमा प्रारम्भिक बालविकास कक्षा देखि कक्षा ५ सम्म अङ्ग्रेजी माध्यम English Medium मा पठनपाठन गर्न शिक्षकको क्षमता विकास गरी अङ्ग्रेजी माध्यमबाट पठन-पाठनको सुरुवात गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९. प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा "खेल्ले सिक्दै अभियान" संचालन गर्न Piloting को रूपमा Theme Park निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । प्रारम्भिक बालविकास कक्षालाई आकर्षक बालमैत्री बनाउन शैक्षिक सामग्रीको प्रबन्ध मिलाईनेछ । विद्यालयका शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थीहरूको लागि योग, ध्यान, सकारात्मक सोच तथा नैतिक शिक्षा जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१०. गाउँपालिकास्तरीय परीक्षा कक्षा ५, कक्षा ८ र कक्षा १० SEE मा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने सामुदायिक विद्यालयलाई "नतिजामा आधारित सशर्त अनुदान कार्यक्रम" मार्फत आवश्यक पूर्वाधार निर्माणका निम्ति तोकिए बमोजिमको अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
११. "सामुदायिक विद्यालय, हाम्रो विद्यालय, राम्रो विद्यालय" भन्ने अभियानलाई सफल बनाई विद्यालयप्रति बालबालिकाको आकर्षण बढाउन कक्षा ५, ८, १० र १२ का उत्कृष्ट विद्यार्थी एवं विपन्न सिमान्तकृत समुदायका विद्यार्थीहरूलाई "अध्यक्ष छात्रवृत्ति" मार्फत विशेष छात्रवृत्ति उपलब्ध गरईनेछ । जानकी गाउँपालिकाको सामुदायिक विद्यालयबाट SEE दिएका विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति उपलब्ध गराईनेछ ।
१२. गाउँपालिका भित्रका विद्यालयलाई आकर्षक बनाउन "विद्यालय सौन्दर्यकरण" र "हरित विद्यालय" जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । विद्यालयको शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण, मर्मत सम्भार तथा स्तरउन्नती गरिनेछ । गाउँपालिका भित्रका विद्यालयलाई स्मार्ट विद्यालय बनाउन ICT प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिईनेछ । गाउँपालिकामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारको शिक्षा संचालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१३. यस गाउँपालिका भित्रका युवाहरूलाई गाउँपालिकाका कार्यक्रममा सहभागी गराई "युवा मैत्री स्थानीय तह प्रवर्द्धन कार्यक्रम" संचालन गरिनेछ । युवाहरूको लागि सीपमुलक तथा रोजगारमूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१४. "एक वडा, एक खेल मैदान" को अवधारणा सफल बनाउन प्रत्येक वडामा खालि जमिन खोजी खेल मैदानको निर्माण गर्न पहल गरिनेछ । बालबालिकाहरूको अन्तर्निहित प्रतिभा पहिचान गर्न विद्यालय स्तरीय, वडा स्तरीय तथा गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेको सुवर्णपुर खेलमैदानको स्तरउन्नती गरिनेछ । विद्यालयका खेल शिक्षकको क्षमता विकास

गरिनुका साथै गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगितामा उत्कृष्ट भएका विद्यार्थीलाई खेल प्रशिक्षण दिईनेछ ।

१५. "विद्यार्थीसँग अध्यक्ष कार्यक्रम" लाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति:

१६. स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई क्रमशः Digitalized गर्दै स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवालाई थप सुधार गरी तोकिए बमोजिमको आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूको निःशुल्क उपलब्धता सुनिश्चित गरिने छ । सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई "किशोर किशोरी मैत्री" बनाउदै लगिने छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूमा अत्यावश्यक औषधि र औजारहरूको अभाव हुन नदिनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गर्नुका साथै औषधिको उचित भण्डारणका लागि आधुनिक र व्यवस्थित भण्डार कक्ष निर्माणका लागि पहल गरिने छ ।
१७. गाउँपालिकामा १५ शैयाको अस्पताल स्थापना गर्ने राष्ट्रिय नीति अनुसार अस्पताल स्थापनार्थ आवश्यक पहल गरिने छ ।
१८. क्षयरोग, कुष्ठरोग, मलेरिया, कालाजार, डेंगु, स्क्रब टाईफस लगायतका सरुवा रोगहरूको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
१९. १००० दिन भित्रका बच्चाहरू तथा आमाको पोषण अवस्थालाई सुधार गरी बालबालिकालाई कुपोषणबाट बचाउन पोषण सम्बन्धी विविध सचेतनामूलक कार्यक्रमहरूको आयोजना गरिने छ । "विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम" लाई थप सुधार गर्दै लगिने छ । सुत्केरी महिलाहरूको पोषणका लागि "उपाध्यक्ष पोषण कार्यक्रम" मार्फत पोषण सामग्री प्रदान गरिने छ । यसका अतिरिक्त एच.आई.भी. संक्रमित र तिनका बालबालिकाको लागि पोषण खर्चको व्यवस्था गरिने छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूमा संचालित "पोषण कर्नर" लाई थप सुदृढीकरण गरिने छ ।
२०. सबै जनतालाई "स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा" आवद्ध गर्नको लागि सचेतनामूलक कार्यक्रमहरूको आयोजना गरिने छ । पालिका अन्तर्गत कार्यरत रहेका बीमा दर्ता सहयोगीहरू संग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्दै मासिक रूपमा नियमित समीक्षा कार्यक्रम गरिने छ । अपाङ्ग व्यक्ति र सिकलसेल रोगको पहिचानका लागि स्क्रिनिंग लगायत आवश्यक व्यवस्था गरी उक्त रोग भएका व्यक्तिहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा गरिने छ ।
२१. नसर्ने रोगहरू र मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका व्यक्तिहरूको समयमै पहिचान गरि परामर्श र उपचार सेवा पाउने व्यवस्था मिलाइने छ । जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्यलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ । मानसिक स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि संघ, प्रदेश, SAMI कार्यक्रम र CMC-Nepal, आदि सँगको सहकार्य र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
२२. "एक वडा एक जेष्ठ नागरिक विश्रामस्थल" को अवधारणालाई सार्थक बनाउन प्रत्येक वडामा पाटी-पौवा, चौतारा निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।

Gny
२०७३/०४/१९

गणेश चौधरी
समाध्यक्ष

२३. घर-घरमा स्वास्थ्यकर्मी परिचालन गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न "समुदायसंग अध्यक्ष स्वास्थ्य कार्यक्रम" को सुरुवात गरिने छ ।
२४. बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार सुनिश्चित गर्न पूर्ण खोप सुनिश्चितता कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ निरन्तरता प्रदान गरिनेछ । "रक्त दान जीवन दान" भन्ने नाराको मर्म अनुसार मानवीय सेवामा सहयोग गर्नका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सँगको सहयोग र सहकार्यमा रक्तदान कार्यक्रमको आयोजनालाई निरन्तरता प्रदान गरिने छ । बाल मंत्री स्थानीय शासनको मर्म अनुरूपका स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचकहरूको लक्ष्य हासिल गर्नको लागि निरन्तर समीक्षा गर्दै आवश्यक कार्यक्रम गरिने छ । घुम्ति स्वास्थ्य शिविरको सुरुवात गरिनेछ ।
२५. मातृ तथा शिशु मृत्युदर घटाउन संस्थागत प्रसूतिलाई प्रोत्साहन गरी घरमा हुने प्रसूतिलाई शून्य बनाउन बर्थिंग सेन्टरहरूलाई थप सुदृढ गर्दै लगिने छ । यसका साथै पालिका अन्तर्गतका बर्थिंग सेन्टरबाट गर्भवती, प्रसूति र सुत्केरी अवस्थामा जटिलता भइ नजिकको CEONC सेन्टर सम्म आकस्मिक प्रेषण गर्नुपरेमा सेवाग्राहीलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स वा यातायात खर्च उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
२६. महामारी तथा विपदको अवस्थामा आवश्यक कार्य गर्न पालिका तथा स्वास्थ्य संस्था स्तरीय द्रुत प्रतिकार्य टोलीलाई तयारी अवस्थामा राख्नुको साथै आवश्यक औषधी तथा सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने छ । उक्त टोलीहरूलाई समयानुकूल तालिमको व्यवस्थाका लागि पहल गरिने छ ।
२७. सुरक्षित मातृत्व, परिवार नियोजन लगायतका सेवाहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिने छ । सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट ५ वटा परिवार नियोजनका साधनहरूको उपलब्धतालाई सुनिश्चित गरिने छ । यसका साथै, आमा तथा शिशु मृत्युदर घटाउन गर्भवती अवस्थामा प्रयोग हुने क्याल्सियम र फोलिक एसिड चक्रीहरू गाउँपालिकाबाट खरिद गरी निःशुल्क वितरणको व्यवस्था मिलाइने छ । पूर्ण गर्भवती जाँच, पूर्ण संस्थागत प्रसूति जस्ता कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइने छ । आंग खस्ने समस्या भएका महिलाहरूको उचित व्यवस्थापनका साथै निशुल्क शल्यक्रिया गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
२८. समुदाय स्तरको स्वास्थ्य सुधारका लागि महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको भूमिकालाई उच्च मूल्याङ्कन गर्दै खोप, गाउँघर क्लिनिक, स्वास्थ्य आमा समूह परिचालन लगायतका कार्यमा उनीहरूको सक्रियता बढाउन खाजा व्यवस्था, सञ्चार सुविधा लगायत उत्प्रेरणाको व्यवस्था गरिने छ । यसका साथै ६० वर्ष उमेर पूरा भएका वा स्वास्थ्य समस्याका कारण कार्य गर्न असक्षम वा सेवामा बहाल रहँदा मृत्यु भएका महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई गाउँपालिकाको स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम सम्मानजनक विदाइको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईने छ ।
२९. शरीरलाई स्वस्थ र सक्रिय बनाई रोगहरू लाग्नबाट बच्न योग शिक्षालाई बढावा दिनुका साथै स्वस्थकर जीवन शैली अपनाउने, स्वस्थकर खानेकुराहरूको सेवन गर्ने, औषधिहरूको अनावश्यक

सेवनलाई निरुत्साहित गर्ने जस्ता विषयमा जोड दिन आवश्यक सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।

३०. "आयुर्वेद प्रथा वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिमा स्वास्थ्य बर्धनक क्रियाकलाप" सञ्चालन गरिने छ ।

कृषि सम्बन्धी नीति:

३१. कृषि पेशालाई मर्यादित, व्यवसायिक र उत्पादन लागत घटाउनका लागि "आधुनिक कृषि औजारहरु अनुदान सहयोग कार्यक्रम" मा जोड दिईने छ । कृषि वालीमा देखा पर्ने रोगकिरा व्यवस्थापन तथा रोगकिराबाट हुने क्षति न्यूनिकरणका लागि कृषकको खेतवारीमा नै आकस्मिक वाली सेवा पुर्याईने व्यवस्था मिलाईने छ । कृषि वालीको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि "कृषि चक्लावन्दी (ब्लक) कार्यक्रम" ल्याईने छ ।

३२. "उत्पादनमा आधारित अनुदान सहयोग कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिई थप प्रभावकारी बनाईने छ । कृषि उत्पादकत्व वृद्धि गराउन उन्नत तथा वर्णशकर जातका बीउको प्रयोगमा बढवा दिई माटो सुधार तथा व्यवस्थापनका लागि प्रांगारिक तथा जैविक मलको प्रयोगमा अनुदान सहयोगको व्यवस्था मिलाईने छ ।

३३. कृषि क्षेत्रमा आधारित रहेर "एकल तथा द्वन्द्व पिडित महिला स्वरोजगार कार्यक्रम" ल्याईने छ । अधिया बटैया गर्ने कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्न योजना बनाईने छ । कृषि विमामा आधारित खेती प्रणाली अवलम्बन गरिने छ । साथै कृषि प्राविधिकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थलगत प्राविधिक सेवा पुर्याईने छ ।

३४. कृषक तथ्यांकलाई अध्यावधिक गरी न्यायोचित, समान रुपमा अनुदान प्रवाह गर्नका लागि "किसान सूचिकरण कार्यक्रम" सवै वडामा संचालन गरी वर्गिकरणका आधारमा अनुदान प्रवाह किसान कार्ड मार्फत उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

३५. भूमिगत तथा सतह सिंचाई पूर्वाधारको संरचना, सम्बर्द्धन र विकास गरी उपयुक्त प्रविधिमैत्री खेती प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ । व्यवसायिक तथा सक्रिय कृषि फर्महरुको सुधार तथा व्यवसायिक नयाँ फर्महरु स्थापना गरिने छ । मागमा आधारित कृषक क्षमता अभिवृद्धि तालिम कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

३६. जानकी गाउँपालिकालाई "मकै खेतीको हव" को रुपमा विकास गरिने छ ।

३७. असुरक्षित तथा बढी मात्रामा विषादीको दुरुपयोग न्यूनिकरणका लागि जनचेतना मूलक कार्यक्रम संचालन गरी, आई.पी.एम. कृषक पाठशाला, जैविक तथा प्रांगारिक मल र विषादीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने कार्यक्रम लागु गरिने छ । "गड्यौला खेती" लाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२०८१/०२/१२

३८. "एक वडा एक व्यवसायिक फलफुल खेती विस्तार कार्यक्रम" संचालन गरिनेछ । माटो सुधार कार्यक्रम तथा आकस्मिक वाली उपचार कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने । तरकारी तथा फलफुल पकेट क्षेत्र बनाउनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

पशु सेवा नीति तथा कार्यक्रम:

३९. दुधको गुणस्तर वृद्धि गर्न दुध उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रमको सुरुवात गरिने छ ।
४०. दुधमा आत्मनिर्भरताका लागि गाई/भैसी पालन व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्न उन्नत र दुधालु घाँसको वीउ वितरण, नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधारन र उन्नत जातका र राँगासाँढे र बोका वितरण कार्यक्रममा कृषकको पहुँच बढाई उत्पादन लागत कम गरी पशु पालन व्यवसायलाई प्रतिस्पर्धी बनाईने छ ।
४१. "सामुदायिक छाडा पशु चौपाया व्यवस्थापन कार्यक्रम" लाई निरन्त्रता दिईनेछ । सामुदायिक तथा घरपालुवा कुकुरहरुलाई बन्ध्याकरण गर्न शिविर संचालनलाई निरन्तरता दिईने छ । पशुपन्छी उपचार तथा प्राविधिक सेवाको पहुँचवाट बन्चित गाउँ बस्तीहरुमा "निःशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम" संचालन गरिनेछ ।
४२. विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड अनुसार पशुस्वास्थ्य सेवालार्ई किसानको माझ भरपर्दो, विश्वासिलो, सहजता र आधुनिकीकरण गर्न प्रत्येक वडामा पशु सेवा केन्द्र विस्तारका साथै प्राविधिक जनशक्ती व्यवस्थापन गरि पशुपन्छी पालक कृषकहरुको घरदैलामै निःशुल्क सेवा प्रवाह गरिनेछ । स्थान विशेषको सम्भाव्यताको आधारमा पशुपन्छी विशेषको पकेटहरुलाई केन्द्र बिन्दु मानी व्यवसायीक पशु पालन प्रणालीको विकास गरिने छ ।
४३. पशुपन्छीहरुमा रोग लाग्नु भन्दा रोग लाग्न नदिनका लागि नियमित खोप कार्यक्रमलाई निरन्तरताका साथै नेपालवाट सन् २०३० मा प्राणघातक रेबिज रोग उन्मूलन गर्ने नेपाल सरकारको नीति अनुसार "रेबिज दिवस र खोप" कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा वर्षभरी निरन्तर संचालन गरिनेछ ।
४४. स्थानीय तह तथा सरोकारवालाहरुको सहकार्यमा पशुपन्छी बजार संचालन विकास तथा विस्तारद्वारा कृषक, व्यवसायी तथा उपभोक्ताको लागि प्रतिस्पर्धात्मक तथा गुणस्तरिय पशुबस्तुको बजार पहुँचमा सहज बनाईनेछ ।
४५. "खेतखेतमा कृषि प्राविधिक, गोठ गोठमा पशु प्राविधिक" नीतिलाई कार्यान्वयन गरिने छ । मागको आधारमा पशुपन्छी पालन तालिमको आयोजना गरिने छ ।

पूर्वाधार विकास नीति:

४६. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन एवं वडा कार्यालयका भवनहरू तथा जीर्ण रहेका स्वास्थ्य भवनहरू निर्माण/पुनःनिर्माण गर्न आवश्यक कार्य गरिनेछ । पालिका भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाको पहिचान गरी "खुला क्षेत्र एवं सामुदायिक पार्क" को अवधारणा अगाडी बढाइनेछ । गाउँपालिकाभित्र विभिन्न स्थानमा रहेका मरुवा, मन्दिर, खेलमैदान, मसानघाट आदिको व्यवस्थापन गरिनेछ साथै धेरै जनसंख्या भएको क्षेत्रहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरिनेछ ।
४७. सङ्घीय तथा प्रादेशिक सरकारसँग पूर्वाधार विकासको लागि समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । रानी जमरा कुलरिया सिंचाई आयोजना सँग समन्वय गरि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । निर्माण व्यवसायीलाई समयमै गुणस्तरीय काम सम्पन्न गरेको/नगरेको कामको आधारमा पुरस्कृत तथा दण्डित गरिनेछ ।
४८. कर्णाली नदीवाट नदीजन्य पदार्थ उत्खनन तथा ढुवानी हुँदा सडक विग्री नजिकका बासिन्दाहरूलाई आवतजावत गर्न कठिनाई तथा अत्यधिक मात्रामा धुलो उड्ने र वातावरण प्रदुषण समेत हुने भएकोले, सम्बन्धित क्षेत्रको सडक पूर्वाधार विकास गरिनेछ ।
४९. आपाङ्गमैत्री पूर्वाधार (न्याम्प, लिफ्ट, आदि सहित) निर्माणमा जोड दिईनेछ । साथै पालिकास्तरीय खेल मैदान (रङ्गशाला) निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
५०. यस गाउँपालिकामा तिनै तहको सरकारको साझेदारीमा संचालनमा रहेको खानेपानि क्षेत्रगत सुशासन तथा पूर्वाधार सहयोग आयोजनालाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइने छ ।
५१. जानकी गाउँपालिका वरघर प्रथालाई संस्थागत गर्न प्रत्येक वडामा "वरघर भवन" निर्माणमा आवश्यक पहल गरिनेछ भने सोही भवन परिसरमा सार्वजनिक सभा हल तथा सार्वजनिक शौचालयको निर्माण गरिनेछ । दुर्गावजारको चौकलाई सौन्दर्यकरण गरिनेछ ।
५२. उज्यालो जानकी अभियान अन्तर्गत नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँगको सहकार्यमा गाउँपालिकाका दुर्गावजार, मुख्य बजार, सडक तथा सहायक बजार क्षेत्रहरूमा "स्मार्ट सडक बत्ती" High Mast Light जडान गरिने छ ।
५३. जानकी ३ मा खुला व्यायमशाला सहितको जानकी "सामुदायिक पार्क" निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।

रोजगार सेवा केन्द्र शाखाको नितिहरू:

५४. स्थानीय तहमा सुचिकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम रोजगारी प्रदान गरी सार्वजनिक पूर्वाधारको विकास निर्माणसँगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभुति गराईने छ । प्रधानमन्त्री रोजगार

कार्यक्रमका लागि रोजगार मूलक आयोजनाहरूको छनौट गरी रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई रोजगारी दिईनेछ ।

५५. रोजगार सेवा केन्द्रबाट एकीकृत श्रम तथा रोजगार सेवा प्रदान गरिनेछ । "प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम" सँग लागत साझेदारी गरी अन्य आवश्यक आयोजनाहरू संचालन गरिनेछ ।

सहकारी नीतिहरू:

५६. सहकारी संस्थाहरूको सर्वाङ्गीण विकासका लागि आवश्यक तालिम संचालनलाई निरन्तरता दिई अनुगमन, परिचालन तथा नियमन गरी दण्ड र पुरस्कृत गर्ने नीति लिईनेछ । सम्पूर्ण सहकारी संघ /संस्थाको आर्थिक कारोवारको वित्तिय र व्यवसायिक जोखिमको पहिचान गर्न सहकारी विभागद्वारा लागु गरिएको सहकारी तथा गरिवि सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (COPOMIS) लागु गर्न पहल गरिनेछ । सहकारी क्षेत्रमा स्वार्थको द्वन्द्वको व्यवस्थापन सुदृढीकरण गरी समाजमा पछाडी परेको समुदायका लागि "लक्षित समुह सहकारी प्रवर्द्धन" र "पहुँच अभिवृद्धि कार्यक्रम"मा जोड दिईनेछ ।
५७. सहकारी संघ संस्थाहरूको आन्तरीक नियन्त्रण पद्धति लेखापरीक्षणलाई थप व्यवस्थित गरिने छ । नियमनको अभ्यासलाई प्रभावकारी बनाई सहकारी संस्थाहरूको गुणात्मक एकिकरणका लागि पहल गरिनेछ भने सक्षम सहकारीलाई "घरेलु उद्योग" संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास सम्बन्धी नीतिहरू:

५८. नेपाल सरकारले वि.सं. २०८७ सम्म सबै स्थानीय तहलाई बालमैत्री बनाउने भनी लिएको लक्ष्यलाई सफल बनाउन बालअधिकार सुनिश्चित हुने गरी स्थानीय तहको नीति, योजना, कार्यक्रम, कार्यप्रकृया र संरचनामा बालवालिकाका सवालहरूलाई मुलप्रवाहीकरण गर्दै यस गाउँपालिकालाई २०८३ माघ मसान्तसम्म "बालमैत्री स्थानीय तह" घोषणाका लागि सूचकमा आधारित विविध नतिजामुखी अभियानका कार्यक्रमहरू सञ्चालन एवं कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५९. महिला, बालवालिका, युवा, आदिवासी जनजाती, थारु, विपन्न खस आर्य, कमलरी, कमैया, जेष्ठ नागरिक, दलित तथा मुस्लिम, अल्पसंख्यक वर्गलाई समतामुलक लैङ्गिक समानता तथा समावेशीकरण, सशक्तिकरण, आयआर्जन, गरिवी न्यूनिकरण, रोजगारी प्रवर्द्धन, जनचेतना अभिवृद्धि जस्ता माग एवं आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रमहरू सञ्चालनको प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
६०. "निःशुल्क सब वाहन एवं सब चिस्थान मेसिन" को व्यवस्था गरिने छ ।
६१. "सीप सिकौ रोजगार बनौ" अभियान कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याईनेछ । स्थानीय श्रोत, साधन र सीप प्रयोग गरी स्थानीयस्तरमै विविध प्रकारका सामाग्रीहरू उत्पादनमा अभिप्रेरित गर्न एवं विगतमा विविध विषयहरूमा सीपमूलक तालिम प्रदान गरिएका व्यक्तिहरूलाई लघु उद्यम स्थापनामा सहयोग

- गर्न लागत सहभागीतामा आधारित प्रविधिहरु समेत उपलब्ध गराईनेछ । "एक वडा एक उद्योग कार्यक्रम" तर्जुमाका लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
६२. जानकी गाउँपालिकामा "सामुदायिक होम स्टे" लाई प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
६३. वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित र भरपर्दो बनाउन विगतका वर्षहरुदेखि सञ्चालनमा रहेको सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई यस अन्तर्गत सञ्चालित त्रिविध क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी बनाईनुका साथै वैदेशिक रोजगारवाट फर्किएका व्यक्ति र निजका परिवारका सदस्यहरुलाई उनीहरुको सीप, क्षमता, रुची र दक्षताको आधारमा लघु, घरेलु तथा साना उद्योग विकासका कार्यक्रमहरुमा आवद्ध गराउन/जोड्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
६४. जानकी गाउँपालिकालाई "थारु लोक कलाको हव" बनाउन योजनाबद्ध रुपमा नेपाल कला प्रज्ञा प्रतिष्ठान तथा सम्बन्धित निकायसँगको समन्वय सहकार्यमा आवश्यक तालिम, गोष्ठी, कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६५. बालविवाह मुक्त पालिकाको लागि विवाह गर्नु पूर्व वडा कार्यालयहरुवाट अनिवार्य अनुमती लिनुपर्ने प्रावधान लागु गर्नुका साथै बालविवाह अन्त्यका लागि समुदाय र वडा स्तरमा सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
६६. सबै प्रकारको "हिसा विरुद्ध" शून्य सहनशीलताको नीति लिइने छ ।

सुशासन नीति:

६७. जानकी गाउँपालिकामा "दक्ष सुरक्षाबल" को विकास गर्न नगर प्रहरीको छनौट गरिने छ ।
६८. "डिजिटल जानकी कार्यक्रम" संचालन गरी जानकी गाउँपालिका र मातहतका वडा कार्यालयवाट प्रदान गरिने सेवालाई सरल, सहज, पारदर्शी, पहुँच योग्य र व्यवस्थित बनाईने छ ।
६९. गाउँपालिका अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन करार गरी कार्यसम्पादनलाई नतिजासँग जोड्न प्रोत्साहन तथा दण्डित गर्ने प्रणाली विकास गरिनेछ । जानकी गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षमा विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी तालिम प्रदायक संस्थाहरूसँग समन्वय तथा साझेदारी गरी जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुका क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
७०. गाउँपालिकाले संचालन गर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरु बारे जनता तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुलाई सुसूचीत गर्न समय समयमा सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । गाउँपालिकामा संचालनमा रहेको गुनासो व्यवस्थापन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाईनेछ । नागरिकसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सूचनाहरु प्रत्येक गाउँका वडघरहरु मार्फत प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । गाउँ कार्यपालिकाका निर्णयहरु एवम् न्यायिक समितिका फैसलाहरु

- कार्यान्वयन, बजार अनुगमन, पालिका क्षेत्रभित्र शान्तिसुरक्षा कायम, राजश्व असूली र सचेतना अभिवृद्धि लगायतका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा अघि बढाइनेछ ।
७१. जानकी गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने म्याजिक, अटो जस्ता साना सवारी साधनलाई अभिलेखीकरण तथा रुट इजाजत प्रदान गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
७२. भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलापहरू प्रति शुन्य सहनशिलता नीति अवलम्बन गर्दै सो को न्यूनीकरणका लागि गाउँपालिकाका नीति तथा कानूनहरूको व्यापक प्रचार प्रसार, कार्यविधि सरलिकरण, व्यवस्थित नागरिक सहायता कक्षको स्थापना, सूचनाको पारदर्शिता र जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको जवाफदेहिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
७३. "जानकी गाउँपालिकाको विकासमा नागरिकको सहभागिता" भन्ने मुल नारालाई मूर्तरूप दिन बरघरहरूलाई अझ बढी क्रियाशिल गराई प्रतिष्पर्धात्मक वातावरणमा मूल्याङ्कन गरी प्रोत्साहन गरिने छ ।
७४. गाउँपालिकाको एकल अधिकारका क्षेत्रभित्र पर्ने अधिकारको विषयहरूको कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाले कानून तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । गैर सरकारी संस्थाले संचालन गर्ने योजना तथा कार्यक्रमहरू "एकद्वार प्रणाली" मार्फत लागु गरिनेछ ।
७५. गाउँपालिकाका विषयगत समितिहरूको क्षमता विकास गर्न क्षेत्रगत कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । सार्वजनिक लेखा समितिलाई क्रियाशिल बनाई महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट गाउँपालिकाको नाममा कायम गरेको बेरुजुको समपरीक्षण तथा फेछ्यौट गर्ने कार्यमा कार्यतालिका बनाई परिचालन गरिनेछ । सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारितामा जोड दिई आर्थिक क्रियाकलाप संचालन गर्दा विनियोजन कुशलता, खर्चमा दक्षता र आर्थिक अनुशासनको मान्यता अवलम्बन गरिनेछ ।
७६. यस गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिज्यूहरूको दुर्घटना विमाको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
७७. जानकी गाउँपालिका अन्तरगत अस्थायी तथा सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई श्रम ऐन, २०७४ को प्रावधान बमोजिम योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गरिनेछ ।
७८. यस जानकी गाउँपालिका अन्तरगतका वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्युतीय हाजिरी (E-Attendance) लागु गरिनेछ । कर संकलन व्यवस्थित गर्न, व्यवसायिहरूलाई करको दायरामा ल्याउन समग्र रावध सुधार कार्ययोजना ल्याईने छ भने Smart Payment लाई अवलम्बन गर्न QR System लागु गर्न पहल गरिनेछ ।

Yuy
2074/02/192

गणेश चौधरी
सभाध्यक्ष

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति:

७९. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक रकमको व्यवस्था गरी विपद् पूर्व अघि र पश्चातका कार्यक्रमहरू सन्चालन गरिनेछ । सरोकारवालाहरू सँगको समन्वय तथा सहकार्यमा दमकल खरिद तथा संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।
८०. जल तथा मौसम विज्ञान विभाग लगायतका निकायसँग समन्वय, सहकार्य गर्दै पूर्वसूचना प्रणाली, मौसम पूर्वानुमानमा आधारित पुर्वकार्य लगायतका गतिविधिहरूलाई थप महत्त्वका साथ अगाडी बढाई यस बारे वडाका बुद्धिजिवि, समाजसेवी, वडघर, चिराकी र आम जनतालाई पुर्व तयारी सचेतनामुलक व्यावहारिक कार्यक्रम तथा सुचना संचार प्रचारप्रसार गरि क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । समुदाय तथा विद्यालय स्तरमा सन्चालन हुदै आएका वातावरण संरक्षण, विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा जलवायू परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धि सचेतना मुलक कार्यक्रमहरू लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८१. तोकिएको कानून बमोजिम सामुदायिक वनको नियमन तथा व्यवस्थापन गरिनुका साथै सामुदायिक वनहरूसँगको साझेदारीमा आवश्यक कार्यक्रमहरू सन्चालन गरिनेछ ।
८२. गाउँपालिका भित्र रहेका उच्च भवन, उच्च धारा र शौचालयहरूको मर्मत सम्भार गरी समुदायलाई जिम्मेवार बनाईनेछ । विपद् व्यवस्थापनको लागि सेल्टर हाउस र सम्भावित डुवान क्षेत्रमा थप आवश्यक उच्च भवन निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
८३. स्थानीय आपतकालिन कार्य सन्चालन केन्द्रलाई २४ औं घण्टा सन्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा विभिन्न सरोकारवालाहरूको समन्वय तथा सहकार्यमा विपद् सँग सम्बन्धित घटनाहरूको कृत्रिम घटना अभ्यास संचालन गरिनेछ ।
८४. जलवायु तथा विपद् जोखिमलाई तेस्रो पक्षमा हस्तान्तरण गर्न बाढी तथा पशु चौपायाको विमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । वर्षेनी हुने डुवानको घटनालाई न्यूनिकरण गर्न रानी-जमरा-कुलरिया नालाहरू र इन्टेकमा जालीतारको व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ । बाढी व्यवस्थापनका लागि प्रकृतिमा आधारित सामधानका उपायहरू (जैविक तटवन्धन, वृक्षारोपण, ताल तलैयाहरूको संरक्षण) अवलम्बन गरिनेछ । कालोपत्रे भएका सडकहरूमा वृक्षारोपण गरि हरियाली प्रबर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- ८५.- प्राकृतिक श्रोत (ढुङ्गा, बालुवा, गिट्टी, दहत्तर बहत्तर) को उपयोगको नियमन गरिनेछ । जानकी गाउँपालिकाको Wash Plan अनुसार Dumping site खोजी गरी जानकी गाउँपालिकाको मुख्य बजारको फोहर संकलन एवं ढल सफा गर्ने कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
८६. स्थानीय विपद जोखिम न्यूनीकरण रणनीतिक कार्ययोजना तथा जोखिम भु-उपयोग योजना तयार गरी जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै लगिनेछ । पालिकाको स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई क्रमागतरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यस्ता योजना तयारी तथा कार्यान्वयन गर्न विकास साझेदार संस्थाहरूसंग सहकार्य गरिनेछ ।
८७. "जानकी गाउँपालिका हरियाली सुन्दर पालिका" अवधारणालाई सार्थक बनाउन सडक किनारमा वृक्षारोपण गरिने छ । पालिकाको आफ्नै नर्सरी स्थापना गरी सञ्चालन गरिने छ । संस्था वडा तथा गाउँपालिकालाई हरित बनाउन "एक घर एक बिरुवा कार्यक्रम" संचालन गरिनेछ । वीस्रो जग्गामा वृक्षारोपणको योजना बनाइनेछ ।

सूचना प्रविधि शाखाको नीति तथा कार्यक्रम:

८८. प्रविधिमैत्री गाउँपालिका (वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी/इकाई र सामुदायिक विद्यालय) को अवधारणा अगाडी वढाई पूर्ण डिजिटल जानकी गाउँपालिका निर्माणार्थ आवश्यक कार्य अगाडी वढाईनेछ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्र "e-Library" स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
८९. सामाजिक संजालको दुरुपयोगबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरण गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सूचना संचार र प्रविधिमा सबै गाउँपालिकावासीहरूको पहुँच पुर्याउन आवश्यक कार्य गरिनेछ । आवश्यक स्थानमा सिसिटिभी जडान गरिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण सम्बन्धी नीति:

९०. सबै प्रकारका व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षालाई शतप्रतिशत पुऱ्याउने लक्ष्य अनुसार सबै वडाहरूमा व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी अभियान संचालन गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता EFT मार्फत बैंकिङ्ग प्रणालीबाट वितरण हुँदै आएकोमा यसको शतप्रतिशत प्रभावकारिताका लागि राष्ट्रिय नीति अनुरूप सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको नयाँ नाम दर्ता र नविकरण राष्ट्रिय परिचयपत्रमा आधारित बायोमेट्रिक भेरिफिकेसन गर्न सामाजिक सुरक्षा भत्ता नविकरण शिविर संचालनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

९१. व्यवसायिक सामाजिक उत्तरदायित्व (CSR) अन्तर्गत विभिन्न सामाजिक कार्यक्रमहरू अगाडी बढाईनेछ ।

भूमी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

९२. भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरूको व्यवस्थापन गर्न जग्गा नापजाँच कार्य यथाशीघ्र सम्पन्न गरिनेछ । विगतका आयोग, समिति र कार्यदलहरूले नापजाँच वा वितरण गरेका जग्गाको अधुरा कार्य सम्बन्धी समस्या समाधानका लागि सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९३. जोखिमयुक्त वा कानूनले निषेध गरेका स्थानहरूमा बस्दै आइरहेका जग्गा विहिन वास्तविक भूमिहीन दलित र भूमिहीन सुकुम्बासीहरूलाई स्थानान्तरण वा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल तथा जग्गा पहिचान गर्ने कार्य गरिनेछ । मुक्त कमलरी एवं कर्मैयाहरूको समस्या समाधानका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९४. निजी जग्गामा प्लटिड गर्नु पूर्व भू-उपयोग नीति अनुरूप आवश्यक कार्य गर्नुपर्नेछ भने प्यटिडकर्ताले अनिवार्य रूपमा कालोपत्रे सहितको वाटो खोलाएर विजुली पोलको समेत व्यवस्था गर्नुपर्ने नीति लिईनेछ ।

कला, साहित्य, संस्कृति र परम्परा प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति:

९५. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र प्रचलनमा रहेका आदिवासी जनजाति (थारु, मगर) लगायत अन्य जातजातिहरूको भाषा, धर्म, कला, संस्कृति, सम्पदा र परम्परालाई संरक्षण र प्रवर्द्धन मार्फत आर्थिक उपार्जनसँग जोड्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । समाजको आधुनिकीकरणसँग परसंस्कृति दुष्प्रभावको रूपमा मौलिक संस्कृति हासको अवस्थाबाट मुक्त गरी सुसंस्कृत सभ्य समाजको निर्माण गर्न मौलिक शैली, संस्कृति र परम्परालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
९६. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका मरुवा, मन्दिर, मस्जिद, चर्च, गुम्बा, शवदह स्थल/समाधी स्थल लगायतका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण र संवर्द्धन गर्दै सामाजिक, सांस्कृतिक र धार्मिक सहिष्णुतासहितको सुसंस्कृत समाज निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । गाउँपालिका स्थापना दिवस, विभिन्न जातजातिको सांस्कृतिक तथा खानपान, माघ मिलन, होरी, देउडा, पुत्ला जस्ता उत्सव

तथा कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । स्थानीय कला, साहित्य जगेर्नाका लागि नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठान लगायतका अन्य प्रतिष्ठान, निकायहरूसँग साझेदारी गरी कार्यक्रम गरिनेछ ।

९७. पहिचानका रूपमा स्थापित थारु समुदायसँग सम्बन्धित कला, संस्कृति, भेषभुषा, परिकार आदिको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकासका लागि पहिचानमा आधारित होमस्टे, सांस्कृतिक नाचघर, सांस्कृतिक ग्राम तथा खाजाघर लगायतका कार्यक्रमहरू संचालन तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ । प्रदेश सरकार र समुदायको सहकार्यमा पालिकाभिन्न रहेका थारु, मगर लगायतका रैथाने खानाहरूको प्रवर्द्धनका लागि फुड फेस्टिबल आयोजना गरिनुका साथै अमौरी, बक्लौवा र जगतपुर होमस्टेलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
९८. जानकी गाउँपालिका वडा नं. ९ मा अवस्थित जातीय संग्रहालयलाई संचालनमा ल्याउन आवश्यक कार्य गरिनेछ ।

न्यायिक समिति संचालन सम्बन्धी नीति:

९९. न्यायिक समिति र अन्तर्गतका संरचनाहरूको स्तरोन्नति गरी छरितो र प्रभावकारी मेलमिलाप तथा विवाद निरूपण प्रक्रिया अपनाउन अनलाइन मार्फत उजुरी लिने प्रणालीको प्रारम्भ गर्न पहल गरिनेछ । मेलमिलापकर्ता विवाद समाधानका द्रुतका रूपमा उपयोग गर्दै न्यायिक समितिका काम कार्यवाहीमा सहयोगीका रूपमा परिचालन गर्न क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट "समृद्ध जानकी गाउँपालिका: सुखी जानकी गाउँवासी" को गन्तव्यमा पुग्न हाम्रो सरकारबाट सम्पादन हुने प्रत्येक कार्यहरूको केन्द्र बिन्दु यस गाउँपालिकाका आम नागरिक हुनेछन् । यसका लागि सबैलाई समान अवसर, समान अधिकार, सुरक्षा र सम्मानको प्रत्याभूति गरिनेछ ।

Gun
2072/02/19
गणेश चौधरी
सभाध्यक्ष

अन्तमा, गाउँपालिकाको विकासमा साझेदारी र सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार, गाउँसभा सदस्यज्यूहरू, विकास साझेदार संस्थाहरू, नागरिक समाज, राजनीतिक दलका विज्ञ मित्रहरू, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्था, संचारकर्मी लगायत देश विदेशमा रहेका सम्पूर्ण जानकी गाउँवासी आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा पनि यहाँहरूको सहयोग र समन्वयात्मक भूमिका निरन्तर रूपमा प्राप्त हुनेछ भन्ने आशा र अपेक्षा गर्दछु । साथै यस नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा अहोरात्र खटिनु हुने सम्पूर्ण राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिदै मेरो सम्बोधन यहि समापन गर्दछु ।

हार्दिक धन्यवाद !

नमस्कार !

गणेश चौधरी

अध्यक्ष

गणेश चौधरी
सभाध्यक्ष